

**Pomoč z
umetnostjo
z ranljivimi
posamezniki
in skupinami**

**Uredila: Alenka Vidrih in
Robert Potočnik**

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Pomoč z umetnostjo z ranljivimi posamezniki in skupinami

Uredila
Alenka Vidrih in Robert Potočnik

Ljubljana, marec 2022

Pomoč z umetnostjo z ranljivimi posamezniki in skupinami

<i>Uredila</i>	doc. Alenka Vidrih in doc. dr. Robert Potočnik
<i>Recenzija</i>	doc. dr. Janja Batič, Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru doc. dr. Dunja Pivac, Umjetnička akademija, Univerza v Splitu
<i>Slovenski jezikovni pregled</i>	izr. prof. dr. Tomaž Petek
<i>Angleški jezikovni pregled</i>	Gerard Britovsek
<i>Izdala in založila</i>	Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani
<i>Zanjo</i>	izr. prof. dr. Janez Vogrinc, dekan
<i>Oblikovanje naslovnice</i>	Igor Vitrih
<i>Slika na naslovnici</i>	Neuwersch Stefan, 13 let, 2020, Futuristična kompozicija – Mesto, kolaž in tempera, mentor: prof. Snežana Višnjič, Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, 29,7 cm x 42 cm
<i>Oblikovanje in priprava</i>	Igor Cerar
<i>Tisk</i>	Birografika Bori, d. o. o., Ljubljana
<i>Naklada</i>	150 izvodov (1. izdaja, 1. natis)

© Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 2022

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

376.015.31:7(082)
615.851.8:7(082)

POMOČ z umetnostjo z ranljivimi posamezniki in skupinami / uredila Alenka
Vidrih in Robert Potočnik. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2022

ISBN 978-961-253-290-1
COBISS.SI-ID 94823683

KAZALO

Predgovor	5
<i>Marija Prelog</i> Glasba kot pomoč predšolskemu otroku z lažjo govorno-jezikovno motnjo in socialnimi težavami	7
<i>Anastazija Babič, Alenka Kobolt</i> Podpora ranljivim učencem z likovnimi in drugimi ustvarjalnimi pristopi	25
<i>Nika Želimorski, Robert Potočnik</i> Krepitev komunikacije, prepoznavanja in izražanja potreb učenke s pomočjo likovne dejavnosti ob soočanju izgube matere	55
<i>Bea de Cecco, Andrej Brumen Čop, Alenka Vidrih</i> Uporaba likovnih del kot orodje pomoči z umetnostjo v procesu učne pomoči	69
<i>Bojana Caf</i> Gibalno-plesna terapija z mladostnicami	87
<i>Alenka Lin Vrbančič Simonič</i> Vpliv plesno-gibalne psihoterapije na počutje in doživljanje odraslih oseb s težavami v duševnem zdravju	105
O avtoricah in avtorjih	137
Stvarno in imensko kazalo	139

PREDGOVOR

Umetnost je po svoji naravi neulovljiva. Že sama namera, da bi jo definirali in zamejili, jo osiromaši, naredi, da izgine duh v njej. In v tem je magnetizem, je njeno bistvo in zato ji s polnim zavedanjem dopuščamo neizmerljivost ter se prepuščamo občutenju ali ustvarjanju umetnosti. Glasbeno in likovno izražanje, ples in uprizoritvena igre¹ so le osnovne izrazne umetnosti, ki imajo temeljno vlogo tudi v procesu pomoči z umetnostjo. Tako (previdno) pri nas imenujemo študijsko področje umetnostne terapije. Za namen razvoja te mlade znanstvene discipline je treba raziskovati **dobrobit umetnosti** za posameznika in družbo.

Kot je razvidno tudi iz poglavij v tej monografiji, so raziskovalke in raziskovalci na področju pomoči z umetnostjo največkrat tudi v vlogi izvajalcev procesa, ki je predmet raziskave. Ohraniti morajo sproščeno, varno zavetje in vzdušje, v katerem se lahko uporabnik ustvarjalno izrazi ter odzove na različne elemente in faze umetnostno-terapevtskega procesa. Gre za dragocene trenutke ali stanja igrive spontanosti, ki nagovarja nezavedne vsebine posameznika. Nehote se izrazijo skozi likovno ali telesno upodabljanje ter skozi zvok ali besedilo udeležencev umetnostnoterapevtskega procesa. Ti trenutki so ključni za uporabnika in umetnostnega terapevta, ki se zaveda globljega pomena umetnosti v razvoju in ohranjanju zdrave osebnosti posameznika.

Z izdajo znanstvene monografije *Pomoč z umetnostjo z ranljivimi posamezniki in skupinami* želimo omogočiti vpogled v subtilno naravo procesa, znotraj katerega **raziskujemo dobrobit umetnosti** v različnih socialnih okoljih. Zaradi prožne uporabnosti vedno večja priljubljenost te vede utemeljuje kot znanstveno disciplino, ki predstavlja prispevke avtorjev, povabljenih k preoblikovanju svojih raziskovalnih del, z namenom predstavitve in večje prepoznavnosti tega področja kot znanstvene discipline. Znanstvena monografija vključuje šest znanstvenih prispevkov desetih avtorjev. Prispevki so si med seboj različni, razporejeni pa so glede na starost oseb, vključenih v raziskave. Prispevki obravnavajo različna področja pomoči z umetnostjo – ustvarjalni pristop z glasbo, s plesno-gibalno in z likovno dejavnostjo vse od predšolskega in šolskega do odraslega obdobja. Marija Prelog v svojem prispevku obravnava učinke pomoči z glasbo pri 6-letnem otroku pri verbalni in neverbalni komunikaciji, zmanjšanju strahu pri izvajanju dejavnosti, psihosocialni odzivnosti, motivaciji in pri koncentraciji. Anastazija Babič in Alenka Kobolt

1 Uprizoritvena igra je uvedena z namenom diferenciacije z dramsko igro, ki se navezuje na dramski prostor ali dramsko besedilo ter predvideva dramsko uprizoritev v profesionalnem ali ljubiteljskem gledališkem okolju, medtem ko je uprizoritvena igra mišljena kot socialna igra oziroma igra s ciljem preigravanja različnih življenjskih situacij.

predstavljata izsledke raziskave izvedbe likovnih aktivnosti v procesu pomoči z umetnostjo pri majhni skupini učencev osnovne šole, ki so od prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja šolanja prebivali v mladinskem domu. Proces je bil usmerjen v izboljšanje počutja, sproščanje, spodbujanje izražanja občutij, povezovanje z drugimi v skupini in v okrepitev samozaupanja. Nika Želimorski in Robert Potočnik v prispevku predstavljata uporabo različnih likovnih tehnik in materialov ter načinov likovnega izražanja (likovnih motivov) kot podporne oblike pomoči učenki razredne stopnje, ki se spopada s smrtjo enega od staršev. Raziskava je pokazala, da likovne dejavnosti spodbujajo besedno komunikacijo, izražanje potreb, želja in interesov, krepijo ozaveščanje in prepoznavanje čustev, ugodno vplivajo na posameznikovo samopodobo in na splošno počutje posameznika. Bea de Cecco, Andrej Brumen Čop in Alenka Vidrih predstavljajo izsledke raziskave, izvedene pri delu z učencem predmetne stopnje z učnimi težavami z uporabo likovnih del kot orodjem za spodbujanje motiviranosti, zbranosti, ustvarjalnosti in samoizražanja. Izvedene aktivnosti so prispevale k učenčevi motivaciji in zbranosti, pripravljenosti za šolsko delo, sproščenosti, motiviranosti, radovednosti, koncentraciji, spočitosti in k občutku varnosti. Bojana Caf predstavlja izsledke raziskave s šestimi mladostnicami s šibko telesno in socialno samopodobo, ki so se udeležile štirimesečnega sklopa gibalno-plesnih terapevtskih srečanj v okviru terapevtske skupine v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše Ljubljana. Ugotovitve kažejo, da gibalno-plesna terapija ugodno vpliva na zadovoljstvo mladostnic s seboj, sprejemanje svojega telesa, medsebojno sodelovanje in na vzpostavljanje prijateljskih vezi. Zadnji prispevek v monografiji avtorice Alenka Lin Vrbančič Simonič pa se osredinja na predstavitev raziskave učinkov plesno-gibalne psihoterapije na počutje in doživljanje petih odraslih oseb, ki se srečujejo s težjimi, trajnejšimi in s ponavljajočimi se težavami na področju duševnega zdravja.

Prispevki so napisani v slovenskem jeziku, imajo naslov, povzetek ter ključne besede v slovenskem in angleškem jeziku; klasificirani so kot znanstveni prispevki. Recenzije sta opravili doc. dr. Janja Batič in doc. dr. Dunja Pivac. Lektorski pregled celotne monografije je opravil izr. prof. dr. Tomaž Petek, lektorski pregled angleških naslovov in povzetkov pa je Gerard Britovsek. Dodan je tudi seznam stvarnega in imenskega kazala.

Alenka Vidrih in Robert Potočnik

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

ISBN 978-961-253-290-1

9 789612 532901

Cena: 15,00 Eur

